

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

1. Dies Junii. Non expugnat concupiscentiæ malum, nisi continentiæ bonum. S. August. de Contin. c. 3.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

1. DIES JUNII.

Non expugnat concupiscentiæ malum,
nisi continentia bonum. *S. August. de
Contin. c. 3.*

Concu-
piscencia.

I. **P**ost propositos animi morbos,
progredimur ad eorum fontes,
undè dimanant, & pharmaca
quibus curentur. Interea quæ vi-
tia & scelera vel pariunt, vel parta fovent, tria præci-
puè memorantur, concupiscentia, voluptas, & ani-
mi perturbationes. Tres sunt impuri fontes, qui in
omne genus sordium ebulliunt, tres radices infæli-
cium arborum, undè mala propè infinita pullulant.
In his ergò venenatis fontibus obstruendis, in his ra-
dicibus extirpandis, nostra jam laborabit industria.
Ordior à concupiscentia. Hic fons uberrimus vi-
tiorum est, undè mala plurima totis alveis effluunt,
& in animos influunt, nisi mens Dei præsidio muni-
ta exultantes ejus motus comprimant, & furibundos
impetus coërceat. Illa contra nos acriter bellat, for-
titer nos debellat, fœliciter de nobis trium-
phat. Spectemus primò bellantem. Divus Jacobus
dicit illam (a) *militare in membris nostris*. Itaque ut
Babylonica Semyramis, & Bellatrix Amazon, for-
midandas vitiorum legiones, noxarum manipulos,
pravorum affectuum turmas auspiciis suis ducit in
caput nostrum, & nostri capitis perniciem. Quapro-
pter in toto corpore, velut in Martio campo, in

Pars II.

D d

mem-

(a) *Jac. 4. 1.*

membris singulis, in sensuum portis, collocat praesidium suum, aciem instruit, erectas appetitiones, milites suos incendit, & immittit ad turbandum animi imperium, ad exterminandas virtutes, ad eripienda nobis nostra merita, ad cladem denique animo inferendam luctuosissimam.

II. Spectate jam eandem nos bellando debellatorem. D. Paulus Religionis primipilus fatetur se electum concupiscentiam in membris suis repugnantem. Quot corpus numerat membra, tot concupiscentia pro se contra nos recenset arma. Est enim corpus nostrum armamentarium ejus instructissimum & exitialis belli officina, ac telorum panoplia, in qua indies tela acuuntur, bombardæ fulmineæ raptentur, sarissæ in pectus ituræ poliantur, funes, laqueique texantur in animi exitium. Ipsa lingua instat clangentis tubæ, canit bellicum, fitque sæpè veritatis gladius, quo alterius famæ immedicabile vulnus affligit. Oculi intendunt arcum, eoque toties emittit sagittas, quoties movet palpebras. Cor toties atroci vulnere confauciatur, quoties, vel amoris, vel odio, aliisque affectionibus succumbit. Hinc D. Paulus membra nostra vocat, (a) *arma iniquitatis*, quæ concupiscentiæ belligerent, cujus artibus, & corporis titillatione, quasi levioris armaturæ volitatione fracti, non sine probro mentis, & opprobriationis, manus illi damus, & blando inimico herbas porrigimus, ex quibus illi accrescit laurea. Atque ita tollitur bonus usus membrorum, dum vertitur in omne genus armorum: quod insequitur oratione suâ Tertullianus. (b) *Neque enim*, inquit, *oculos ad*

concu-

(a) Rom. 6. 13. (b) De spect. c. 2.

concupiscentiam sumpsimus, neque linguam ad maliloquium, & aures ad receptaculum maliloquii, & gulam ad gula crimen, & ventrem ad gula satietatem, & manus ad vim, & gressus ad vagam vitam, aut spiritus ideò insitus corpori, ut insidiarum, & fraudum, iniquitatum cogitatorum fieret.

III. Nobis debellatis, sequitur jam ejus triumphus. D. Paulus expertus est concupiscentiam non modò in se contra se pugnantem, (a) sed captivitatem se. Quæ prompta è bellica disciplina, robur ejus formidandum demonstrat, quæ animam jam ejus subditum, captivum tradit, & in servitutem trahit: dein in mente, velut in sublimi arce, vexillum, ut victoriæ partæ monumentum figit: ac deindè de spoliatis virtutibus trophæa erigit ad insigne dedecus animi. Itaque ex concupiscentia, omne in animo peccatum, ex peccato inter corpus, & animam bellum. (a) *Concupiscentia, cum conceperit, parit peccatum. O inauspicatum partum! ô malè ominatam prolem!* cujus parens est incubus dæmon. Hinc jam certa animæ perniciës, dum ab illo utero, ut ex equo Trojano, in arcem mentis violenti motus, instar furibundi exercitus irrumpunt. Ne ergò vincaris, imò ut vincas, huic concupiscentiæ malo, oppone continentiæ bonum. Animantium motum afficit appetitio: si equo fœnum, ovi ramum, sui glandem ostenderit, celerrimè accurrunt. Sic in hominibus evenit, si aurum tinniat, si argentum colluceat, si theatrum blandæ libidinis, si pompa ambitionis, (ni domita fuerit) appetitio studio inflammato rapitur, & velut miles ad prædam ruit; indè pro præda

Dd 2

inter

(a) Rom. 1. 2. 3. (b) Jacob. 1. 15.

inter hominem superiorem, & inferiorem acerrima pugna. Quapropter cum carne bellandum est, ut fugias bellum: juxta Poëtam:

Si timeas bellum, facias cum carne duellum.

2. DIES JUNII.

Unicuique sua cupiditas, tempestas est.

S. August. serm. de verb. Dom.

Cupiditas in homine, idem est quod tempestas in æquore.

Cupiditas in corde hominis non modò movet bella, velur in campo, sed & tempestates

velut in freto. Quod si libeat intueri statum animi, quo bacchatur cupiditas, is mente sibi fingat dromonem in pelago vela facientem, tum oboriri primorum ventorum murmur, deindè increbrescere, fluctuum vortices attolli, & reciproco allisu ad litora frangere cælum involvi tetrīs nubibus, eripi diem opacis umbris, intermicare fulmina, mugire reboantium tonitruorum fragores, omnia metu, & horrore compleri. Interim decumani fluctus totâ aquarum molem navim incumbunt, paulatim compages solvuntur, vela scinduntur, malus frangitur sævientibus Austris, fit ventorum concursatio, & vociferatio, hebetatur animus, neque anchoræ locus est, nec clavo, quæ navis gubernetaculi impatiens hinc indè in divela raptatur: furit tempestas, & naufragium minatur, nihil obversatur omnium oculis, nisi plurima mortis imago. In omnium vultu est pallor, in membris tremor, in animo timor, in corde pavor, ubiq; immensus horror.